T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 26.12.2005
Sayı : 1613

CHP

7/11800

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Abdülkadir AKSU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 26.12.2005

Erdal KARADEMİR
İzmir Milletvekili

24 Aralık 2005 ve 25 Aralık 2005 tarihli yazılı ve görsel basınımızda yer alan haberlerde, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkentinde bir merkez ilçemizde AKP' li bir Altındağ Belediyesinin 2 aydan bu yana evlenenlere **"Evlilik ve Nikah Rehberi"** adında bir kitapçık dağıttığı öğrenilmiştir.

Kitapta hiçbir bilimsel araştırmaya yer verilmez iken, evlilik, Kuranıkerim'den ayetler, hadisler ve din düşünürleri tarafından anlatılmaktadır. Söz konusu kitapçık; Evlenecek adaylara öğütler, Evlilik öncesi gençlerin bilmesi gerekenler, Evlilik gecesi ve önemi, Eş seçiminde yapılması gereken dua, Evlilikle ilgili hikmetli sözler adlı bölümlerden oluşmaktadır.

Dini evlilik rehberinde; ***"Alacağın kimsenin soyu, sopu ve ailesi iyi olsun, kendisinin de haya (namus) ve takva sahibi(İslam'ın şartlarını yerine getiren, şeriata uyan), temiz olmasına dikkat et! Alacaksan el değmemiş ve senden başka erkek yüzü görmemiş bir aile kızını almaya çalış; kendi statünden daha düşük statüde biriyle evlen; Kadında 4 özelliği sebebiyle evlenilir. Malı, soyu, güzelliği ve dini, sen dindar ve ahlaklı olanı al; Örf, adet ve ananelerimize göre hayırlı bir neslin bekası için, özellikle evliliğin ilk gecesinde çiftler, ikişer rekat namaz kılarlar. Namaz sonrası dünya ve ahiret saadetleri ve birbirleri ile iyi geçinmeleri için dua ederler; Gelinler, eşlerinin, ana-babalarının bazı nahoş sözlerini duymamalı,ara sıra ellerini öpmeli; Erken kalkmayan avrat, söz dinlemeyen evlat, mahmuzla gitmeyen at, kapında varsa kaldır at; Kadının şamdanı altın olsa, mumu dikecek erkektir;"*** şeklinde tavsiyelerde bulundukları görülmektedir.

Yukarıdaki ifadelerin yer aldığı kitapçıkta; **kadınları erkekler karşısında ikincil kılan ifadeler yer verilmekte ve aşağılanmaktadır.** Kitapta, kadınların erkeklerle eşit haklara sahip oldukları görmezden gelinmiştir.

Oysa, Türkiye'de çağdaş hukuk anlayışını tesis eden ilk ve en önemli yasası olan Türk Medeni Yasası, kadın ve erkek eşitliğinin teminatı olarak bugün yürürlüktedir. Dolayısıyla, herkes medeni yasadan yararlanmaktadır.

Anayasa' nın 10. maddesinde, **"kanun önünde eşitlik"** tanımlanmıştır. Bu ilke ile kadın ve erkek için cinsiyet ayrımına dayalı farklı hukuksal düzenlemeler yasaklanmış, hak ve özgürlüklerden eşit yararlanma hakkı tanınmıştır.

3.10.2001 günlü 4709 sayılı yasayla Anayasa'nın 41.maddesi değiştirilerek **"ailenin eşler arasında eşitliğe"** dayandığı vurgulanmıştır. Söz konusu değişiklikle **"evlilik birliği içinde kadın-erkek arasındaki eşitlik"** bir kez daha vurgulanmış ve yasalarda veya yönetsel düzenlemelerde kadın-erkek arasında ayırımcılığın yapılması önlenmiştir.

"Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi"nin 2. maddesinin (g) bendinde, taraf devletlerin, kadınlara karşı ayırımcılık oluşturan yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları, değiştirmek ve kaldırmak için yasal düzenlemelerle birlikte gerekli uygun önlemleri almayı üstlendikleri; 5. maddesinin (a) bendinde, her iki cinsten birinin aşağılığı veya üstünlüğü fikrine dayalı önyargıların, geleneksel ve diğer bütün uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlamak taraf devletlerin tüm uygun önlemleri alacakları belirtilmiştir.

7/11800

Kaldı ki, AB'ne üyelik süreci ve **Kopenhag Kriterleri** doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti kadın erkek eşitliğini tam olarak sağlayacağımız konusunda verilen taahhütler ve imzalanan anlaşmalarımız bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkeleri, anayasamız, imza attığımız uluslar arası sözleşmeler ve AB üyeliği doğrultusunda verilen taahhütler ortada iken, AKP hükümetinin ve AKP' li Belediyelerin uygulamalarının, söz konusu kitapçıkta olduğu gibi çağdaş devlet anlayışı aksine "dini referans alan benzer uygulamalar" içinde oldukları, bir çok yayın organı, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlar tarafından dile getirilmektedir.

Kamuoyuna yansıyan ve belgelenen bu uygulamalar bağlamında;

1-Türk Medeni Yasasının genel gerekçesinde, ***"çağdaş uygarlığa bağlı devletlerin ilk belirgin özelliği, din ile dünyayı ayrı görmektir. Bunun tersi, devletin benimsediği din ilkelerini kabul etmeyen kimselerin vicdanlarının baskı altında tutulması olur"*** ifadesi yer almaktadır. Bu gerekçe ve medeni yasanın yükümlülükleri dikkate alındığında, Altındağ Belediyesinin hazırladığı kitapçığın, Türk Medeni Yasasına aykırı olduğu görüşüne katılıyormusunuz?
2-Demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti olan Türkiye'de, **bir kamu kurumunda, dini kuralların uygulanmasını tavsiye eden** bir kitabın hazırlanması ve dağıtılmasının yasal dayanağı nedir?
3-Dini evlilik Rehberi kitapçığı hazırlanırken, İçişleri Bakanlığının görüşüne başvurulmuş mudur?
4-Adı geçen Belediyenin, Anayasaya, Medeni yasa ve uluslar arası sözleşmelere aykırı uygulamalar içine girdiğini düşünüyor musunuz? Belediyenin yasalara aykırı bir uygulama içinde bulunduğunu düşünüyor iseniz, İçişleri Bakanlığınca herhangi bir inceleme ve soruşturma başlatılmış mıdır?
5-Dini kuralları tavsiye eden bu kitapla, toplumun bir kesimine mesaj mı verilmek istendiği iddiaları doğru mudur?
6-Belediye Başkanının evliliği, kitapta yazılan kurallara göre gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda kamuoyunu bilgilendirmeyi düşünüyor musunuz?
7-Belediye yetkililerince, kitabı hazırlayanın ilahiyat fakültesi mezunu olduğu ifade edilmiştir. Ülkemizdeki üniversitelerimizde aile yapısı ve sorunları ile ilgili sosyal hizmetler, sosyoloji, sosyal psikoloji gibi sosyal bilimler ve hukuk alanında eğitim almış kişiler ve kurumlar yerine, ilahiyat fakültesi mezunundan destek alınmasının amacı nedir?
8- Bakanlığınızca, Altındağ Belediyesindeki bu uygulamaya benzer, dini kuralları esas alarak vatandaşlara tavsiyede bulunduğu tasbit edilen Belediyeler varmıdır? Varsa, bu belediyeler hangileridir? Ve hakkında ne gibi bir işlem yapılmıştır?